

Д Е Н Ъ

НАУЧНО-ПОЛИТИЧЕСКО СЪИСАНЬЕ.

ИЗЛАЗЯ ВСЪКА СРЪДА.

Подписанията за ДЕНЬ биватъ годишни и ще са предплащатъ. Тѣ заплащатъ при издаванетоъ на всѣкой мѣсецъ. Годишниката за на всѣкъ каждъ въ Турската Държава е четири турски евра, а за оная на вънъ отъ Държавата, една златна турска лира. Настойниците сж отговорни за съйността на листоветъ, за които сж тѣ поржчале. За вѣсти и за други частни помѣствания, ще са плаща по 3 гр. на реда.

Писма, статии, дописки и всѣко що се отнася до уредничеството и управленето на ДЕНЬ, ще са испраща на право до Ступацъна на баши, 6. — Писма, не освободени отъ пощенски разности и безъ подписки, никакъ не са приематъ. — Испрашанитъ за обнародване писма или други записки, били тѣ обнародвани или не, не са връщатъ назадъ.

ДА СА ПООГЛЕДАМИ!

I.

Помежду другитъ наши слабости и недостатъци, ний имамъ и това дѣто пригръщамъ и почитамъ безъ испытване всичко що е чуждо, а презирамъ, непочитамъ онова, което си е наше, чистонародно.

Че това е цѣла истина, че това е фактъ, ний можемъ да го потвърдимъ съ колкото щете примѣри.

Елате да отидемъ преди всичко въ къщата на цивилизованитъ наши съотечественници въ нѣкои градица. Погледнете, ако обичате, всички покъщници, всички мобили и всички домашни украси. Всичко е чуждо, нищо наше си, нищо българско.

Погледнете цивилизованата госпожа или госпожица, всички канкалки, които е покачила отъ петитъ си до върха на своята глава, всички тѣзи канкалки сж чуждица, нищо наше си, нищо българско, нищо отъ туземно.

Не по друго е съ цивилизования младъ, който обича да му даватъ чуждото име *конте*, което той зема за равнозначуще съ думата интелгентъ.

Отъ дома, ний можемъ да прескочимъ въ училището, и тукъ въ системата ли щешъ, въ уроцитъ ли щешъ, въ манеритъ ли на учителя щешъ, вий ще съгледате все чуждица.

Но оставете дѣто ний по градицата поченжми да са облачати и да са носимъ по чужденски, което наричамъ по европейски или обикновенно алафранга, ами йоще ний исхвърлихми своитъ народни нрави и обичаи, и побързахми да ги замѣтимъ съ чужди.

Това не е туна-бѣда.

Нашитъ старовременни сѣдѣнки и сборова сж замѣтихъ съ чуждитъ соарета и мухабети; нашитъ народни, тропливи и мѣдри хора са наслѣднихъ отъ чуждитъ дансове. Хубавитъ ни *ржченици*, приятната наша *хойса* са изоставятъ за хатхра на не толкозъ скромнитъ *кадрили* и *лансиета*!

И всичко това предъ очитъ на нѣкои наши кривообразовани и полуобразовани сж зове: *прогресъ, напредѣкъ, цивилизация, опитомяване*!

Това жаловито явление въ нашия млади общественъ животъ, заслужва сериозното внимание на всѣки български родолюбецъ. Ний желаемъ да му посветимъ нѣколко редове, върху които молимъ читателя да хвърли единъ баремъ бѣгли погледъ.

Нека прегледами най-напрѣдъ, коя е причината дѣто чуждото е намѣрило таква широко распростирание и размножаване у дома, въ нашата къща.

Преди всичко, за никого не е скрито че нѣщо отъ двадесетъ години насамъ ний са видѣхми въ едно право достѣгане съ чужденци. Отъ по-напредъ нашитъ сношения съ тѣхъ по разни причини не бѣхъ никакъ тѣсни. Поевихъ сж чужденцитъ по насъ и повѣя въ нашата сръда онзи вѣтръ, който ни донесе: кривообразованата цивилизация.

Че наистина тѣзи пораза ни е дошла по този пѣтъ, ний можемъ да посочимъ на едно много очевидно доказателство, ний можемъ да посочимъ на онѣзи крайдунавски градове, които бѣхъ първи чистити да са наводнятъ отъ колоннитъ на чужденцитъ и дѣто най-напрѣдъ кривообразованата цивилизация показа своето безобразие. Онѣзи мѣста, които сж отдалечени вхтръ въ татковината ни, дѣто чуждия вѣтръ не е пренеслъ мизантискиятъ и прилѣпчивитъ елементи на маймунството, стоятъ здрави, читави, чистонародни. Тамъ царува онзи български духъ, онѣзи мирни и кротки нрави, онѣзи приятна българска природа, които всхичаватъ сърдцето и распалятъ обичята къмъ мѣстото, дѣто царува тѣзи отличителни български свойства.

Така, безъ да бждѣтъ истинно развити, истъчени и образовани, граждани тѣ ни и гражданцитъ ни, безъ да покажѣтъ на чужденца нѣкакво опирание, или нѣщо което да е произлѣзло изъ тѣхнитъ глави и сърдца, привели сж безъ всѣко испытване дустрото на цивилизацията. Всичко що е идяло отъ далечъ на тѣхъ са видяло привлѣкателно, интересно, заслужвающе внимането; онова прочее, което било близко, подъ краката имъ, предъ очитъ имъ, онова изъ което тѣ сж добивали хлѣбъ и вода за прехранванею си, кръвъ и нерви за въдушевленето си, то имъ са виждало сурово и грубо, материалъ, не заслужвающъ никакво внимание. Между това подъ краката имъ бѣше онова, което носи името *българско земище*; тамъ стоеше онова голѣмо и могъще поколѣние, което нѣкои обичатъ да зоватъ простолюдию, а което за насъ, е народа, българския седмо-милионенъ народъ.

Да, нашитъ граждани бѣха толкозъ заслѣпени отъ лука на външната дрѣха, съ която му сж показали за първи цивилизацията цото, тѣ зели за сжщностъ

това, което е форма, за ядка това, което е кора, за причина това, което е сѣтлина.

Така дека полека въ градицата сж изоставили и напуенжли онѣзи чистонародни елементи, които останжли само въ затудени нѣкои краища, въ затѣнени нѣкои кътове на татковината ни.

Това е обаче една такава болка върху народния ни организъмъ, за излѣкуванею на която сж потребни о-времени и умни мѣрки.

Споредъ всѣка очевидностъ отъ нѣкое време насамъ тѣзи пораза, чуждата и кривообразованата цивилизация, зема да пуца клончѣта и тамъ дѣто не бѣше възможно ни да си помисли човѣкъ, че ще отиде единъ день. Това ни убѣди вече напълно въ прилѣпчивостята и въ постоянното нарастване на тѣзи гангрена, която изскува грижата, старането и помощта нѣ на одного, нѣ на двама отъ народнитъ ни списувачи, учители и просвѣтители.

Имами ли право че отварями това питанье, че го искарами на вѣстникарската масса, нека си отговорятъ нашитъ благоразумни читатели. Ний ще продължимъ въ идущия си брой подробно то му разискване и развиванье.

ПРАВДИНИТЪ И ДЛЪЖНОСТИТЪ НА ГРАЖДАНИНА (*).

I.

Изобщо всички хора сж родени въ свѣта съвършено равни, сирѣчь безъ никакви права единъ надъ други, а освѣнъ това и съвършено свободни. Природата не е родила нето царь, нето началници, нето подданници, нето пѣкъ роби; това е нѣщо явно; тя ни е показала, тя ни е дала единъ само законъ: да работимъ за да благоденствуваме. Додѣто чловѣцитъ стоехъ въ първобитно положение, тѣхнитъ права не бѣхъ освѣнъ единъ съвѣтъ свободенъ животъ, който животъ отъ друга стѣрна праведно можаше да са нарече варварски. Всѣко нѣщо принадлежаше на всѣкого; всѣкой чловѣкъ бѣше монархъ, който имаше право надъ всеобщата монархия.

Появяването обаче на обществото

(* Тѣзи статийка е изводъ изъ хубавото списанье на френския публицистъ Мабли, което списанье носи заглавие: *За правдинитъ и длъжноститъ на гражданина*. По своята интересностъ, по своята поучителностъ и здрави мисли, тя заслужва внимането на читателитъ на *День*.

произведе единъ малък превратъ: чело̀вѣка, станжлъ гражданнѣ, дохожда до една точка дѣто не може да благоденствува освѣтъ чрезъ извѣстни нѣкои правила и закони. Принуденъ да уважава у другото правата, които искаше да уважи у себе си, гражданина тури тѣсни предѣли на неограничеността и на неправилната свобода, които притежаваше. Но тия условия не бѣхж достатѣчни да поставятъ крѣпки основи на новото общество; новото зданье щѣше да са събори ако законитѣ не бѣхж посвѣршенни; трѣбваше прочее да са поставятъ началници, въ рѣдѣтъ на които новиятъ гражданинъ, да позабрави неограничеността чело̀вѣка заприлича на единъ сваленъ отъ престола си царь; той като че промѣни нѣщо отъ естество си; и, за да познае новитѣ си длѣжности въ това си ново положение, той усѣти неизбѣжностъ да познае условията които бѣше направилъ съ началницитѣ и управителитѣ си, а йоще повече да узнае ежщественнитѣ закони на които са покоряваше. Това послѣдното заслужва особено вниманье.

На едно мѣсто народа са управлява самъ, самъ си е началникъ, самъ си е законодатель; на друго, той са предводителствува и представлява отъ опредѣлени хора и сенати, когато на трето—частно лице го управлява и му заповѣдва. Законитѣ на народитѣ представляватъ картини съвѣтъ различни, произлѣзли сѣ отъ различнитѣ нрави и обичаи на хората, сѣ отъ чело̀вѣчeskия разумъ; всѣка страна, всѣко мѣсто има свой моралъ, своя политика и свои различни закони. А помянува всичкитѣ тия нѣща, всѣкой е притежавалъ и изпълнявалъ тоже и своитѣ длѣжности. Англичанина има свои длѣжности и права въ Англия, Германеца въ Германия, Френеца въ Франция и Русина въ Русия. Когото и да четемъ отъ древнитѣ и новитѣ писатели и законодатели, всѣкой ни казва, че единъ гражданинъ са намѣрва свързанъ съ законитѣ на обществото на което той е членъ; ний сме длѣжни да вѣрваме. Да казвами, че тия закони не сж като едно средство за придобиванье на граждански длѣжности и права, ще каже да срутѣями общество за което, споредъ всичкитѣ наши нужди, всичкитѣ наши страсти и споредъ нашата съвѣтъ, сме само създадени, и безъ което добруванье на чело̀вѣка е невъзможно.

Това що казахми до тука са приспособява само за въ първото поражданье на чело̀вѣчeskия родъ, като приемемъ че първитѣ чело̀вѣци, прилични на едно новородено дѣте, сж били занимати само съ да упржняватъ, да развиватъ и да усвѣршенствуватъ чувствата си, които по-късно щѣхж да ги снабдятъ и съ мисли. Като сж били, така да кажемъ, йоще въ едно животинско положение, защото тогава тѣ не сж притежавали точни познания и разсѣждания, безусловно сж са покорявали на удоволствени и печални чувства. Тогава, въ най-първитѣ времена, понеже не е ежществувало общество, не е имало и свѣршенни права и длѣжности; морала тогава йоще не бѣ са родилъ за първитѣ чело̀вѣци, както и днесъ йоще не са е родилъ за дивацитѣ въ Африка. Но не-

ка оставимъ това положение на първитѣ чело̀вѣци, което, вѣроятно е, може и да не е ежществувало.

Не трѣбва да забравями, че наклонността къмъ доброто и лошото е предшествовала основанье на обществото; безъ това чело̀вѣцитѣ не би могли да са сѣятъ да направятъ закони. Тѣ не би могли да узнаятъ онова, което е трѣбвало да защищаватъ или да турятъ въ дѣйствиe. Има и друго нѣщо. Ако чело̀вѣцитѣ и да познавахж лошото основателно и както трѣбва, тѣ пакъ неможахж направи всичко, което бѣха желали, или което трѣбваше, защото тѣ бихж неопитни и безъ вѣдубждения. Както и днесъ, истинна е, че повелението на обществото далечъ отъ да е унизило нашето естество, йоще го е усвѣршенствувало.

Като слѣдвами това начало, ний дохождами до заключение, че всѣкий гражданинъ трѣбва да очаква отъ обществото по-добро състояние, по-свѣршенъ животъ. Законитѣ, договоритѣ или условията, които правятъ общественитѣ хора, сж въобще правилата на тѣхнитѣ права и длѣжности; гражданинъ трѣбва да са покорява на тѣзи правила додѣто времето го предизвика да ги замѣни съ други. И дѣйствително щомъ негова разумъ понапредне и приеме по-добро свѣршенство, той е принуденъ да промѣни тѣзи закони; другче неговата дѣлъ не може да са постигне. Ако въ една страна гражданитѣ притежаватъ не толкова егодни условия; ако ежщитѣ граждани сж въ състояние да покровителствуватъ законитѣ; ако, търсящецъ единъ по-правъ пътъ, уловятъ другъ съвѣтъ противоположенъ, ако са оставятъ да са заблудятъ отъ невѣжи и вѣроломни водачи, трѣбва ли да осжждами тия граждани и да казвами че за всегда тѣ сж длѣжни да стенжтъ тамъ по причина на единъ само порокъ? Законитѣ, направени за по-добро и по-свободенъ животъ, трѣбва ли да ни унизяватъ и да ни правятъ роби? Обществото, което не е за друго освѣтъ да подкрѣпява въ всѣкой случай чело̀вѣка, трѣбва ли да го направи злощастенъ? Нѣ, не е законъ онова що нека робството на чело̀вѣка, не е общество онова което принася злощастие и неволя на свѣта!

Ако покажемъ единъ само негоденъ законъ какво злокобно сѣме може да посѣе между единъ народъ; ако покажемъ че най-гольмитѣ пороци на повечето народи сж произлѣзли само отъ една лоша постѣпка; ако покажемъ слѣдствията, които произлазятъ отъ слѣпто и рабско покоряване на единъ невзвѣстенъ законъ, ний трѣбваше да напишемъ нѣколко тома книги, а освѣтъ това трѣбва внимателно да отидемъ и да посѣтнимъ всичкитѣ епохи и преврати на чело̀вѣчeskия родъ. А това понеже неможемъ да направимъ тука, ще кажемъ само че рѣдко, твърдѣ рѣдко сж страни въ които царуватъ закони, каквито трѣбва и въ които са намѣрватъ общества милостиви къмъ злощастията на чело̀вѣка. Между това никога хората не могатъ са отдѣли безнаказано отъ законитѣ на естество. Да, истина е, че наказанье ще приемемъ ако поисками да са покажемъ по-умни отъ естество, или ако пожелаемъ да бждемъ благополучни вътъ отъ неговитѣ закони. Че-

ловѣкъ е създаденъ да добрува, а неговото добруване състои само и само въ законитѣ на естество, което на всждѣ и всѣкому проповѣдва: РАВЕНСТВО. Никждѣ, на никое мѣсто, въ никоя дѣржава, преди да са не познае както трѣба равенството, не са е пораждало истинско образование, какъвто трѣбва напѣдѣкъ. Равенството е било и е като душа на всичкитѣ други добродѣтели на единъ народъ. Естество проповѣдува равенство, равенството напѣдѣкъ и просвѣта: отъ туй само зависи щастие на хората.

Най-благородното и най-истинното отъ нашитѣ преимущества е разума; то е органа чрезъ който Богъ ни показва нашитѣ длѣжности, и водителя който ни предвожда въ добруванье. То е вѣчния и тайния онзи законъ отъ който нето правителства, нето народъ, казва Цицеронъ, могатъ да ни отдѣлятъ; то е ежщето въ Атини както и въ Римъ; то ще да ежществува презъ всичкитѣ времена; и който не притежава него, той не може да са нарече чело̀вѣкъ. Ако властѣта, подъ която живѣя ма оставеше свободенъ да мисля и да са располагамъ съ всичкитѣ си преимущества; ако са не трудяше освѣтъ да ма накара да изпълнявамъ точно длѣжноститѣ си, азъ съ рѣка на сърдце високо бихъ уважилъ тѣзи властѣ. Когато едно началство изпълнява чело̀вѣчeskитѣ си длѣжности, азъ съмъ длѣженъ да му са покорявамъ и да му притичамъ на помощъ, въ случай на нѣкой вредителенъ за обществото превратъ. Но ако напротивъ са намѣрвахъ подъ една властъ дѣто всичко стене подъ страститѣ на недостойни началници; ако деспотизма, неприятель на естество, врагъ и завистникъ на правата на които са радвамъ, ма преслѣдва всежде, мене и моитѣ братя, не щѣхъ ли да разсѣжда и да кажа праведно, съ натѣжено сърдце и съ горчиви думи, че тамъ не ежществува онова, което трѣбваше да ежществува, че тамъ всичко щото става не става за друго освѣтъ да принесе по-гольма неволя на чело̀вѣка? Богъ като ма е направилъ чело̀вѣкъ, не ми ли е казалъ съ това че трѣбва да са противя на онова, което е деспотическо и което ми затуля заритѣ на просвѣтата?

Слѣдъ разума иде нравственната свобода, която е второто преимущество на чело̀вѣчеството. И наистина, за какво би ни послужили силитѣ съ които ни е обдарило естество като ни е научило да мислимъ, да разсѣждавами и да рѣшавами, ако, лишени отъ нравственната свобода, ний не можемъ да туримъ въ дѣйствиe нето една отъ тия сили? Богъ е направилъ чело̀вѣка да добрува, слѣдователно той му е казалъ че трѣбва да притежава и нравственната свобода.

ЗА НЕЖЕНЯНЬЕТО.

I.

Гражданското неженянье.

Законитѣ на природата сж неизмѣними, вѣчни. Въ свѣта, всичко което ежществува е потрѣбно; човѣкъ е потрѣба на този свѣтъ, така ежщо както неговитѣ производителни служеби сж потрѣбности на негова съставъ; да иска нѣкой да са отърве отъ тѣхъ, ще рече, да са о-

питва да прави невъзможното. Човѣкъ е поставенъ на земята да развѣжда и разпространява подобнитѣ си, а не да спираща живота.

Попитайте природата защо, защо е този непознатъ гласъ, който пѣе въ дълбочината на младитѣ сърдца, и на който гласъ таинственната хармония ги опоява отъ любовъ и отъ премалаяване? Попитайте тѣзи природа не всички ли сжщества сж предаватъ инстинктивно и съ приятностъ на любовнитѣ сладострастия? Не всѣко ли женско цѣѣте собира съ бързина таинствения мжжски прашецъ, който ще го оплодотвори?

Върховния повелителъ на вселенната, е далъ на живитѣ сжщества чувства за да са служатъ съ тѣхъ, инстинкти за да ги слѣдватъ; и човѣка, само човѣка на този свѣтъ, като са бунтува противъ този непрѣмъняемъ законъ, потърсилъ е да се освободи отъ него! О какайна суета! Човѣче, има кръвь, която тече въ твоитѣ жили и кипи; тѣзи кръвь възбужда мозъка ти, възбужда го и го расява; твоята организация е потребностъ . . . Върви, всичкитѣ твои нечестиви правила, всичкитѣ твои усилия за да поразитѣ гармоническия редъ на природата, сж бѣлжени съ една глупава лъжовностъ.

Всѣки ще нарече безумецъ тогоязъ, който би казалъ че ще може да спре теченьето на времената; а какъ са дава името мудъръ на тѣзи, които са прогласяватъ за заможни да могжтъ да махнатъ инстинкта на развѣжданъето? Това не е ли единъ видъ лудостъ? Най-разумното сжщество, Създателя, може ли да е направилъ алъ това, което е изляло изъ ржцѣтъ му? О, нѣ! не така Господъ е наредилъ своитѣ дѣла; неженяньето, безбрачието не е записано въ скрижалитѣ на неговитѣ заповѣди. Ако можаше да са спазва, безбрачието щѣше да бѣде едно волно самоубийство, едно бунтуване противъ божеството; защото като далъ на своето създаване органи за провъзвѣждане, Господъ му поржчалъ: *Растете и множете се!*

Коего ще каже, че неженяньето е прѣзвране на Божията дума, или ако обичате по-добрѣ, едно стоење противъ природата, една гнуснава измама, която са испяква на челото на лъжеца и на хулителя. Дѣйствително, ако подъ име безбраченъ разбирами единъ човѣкъ, снаженъ, здравъ, който живѣе и умира въ цѣломудренностъ и дѣвственностъ, сирѣчь който презъ цѣлия си животъ е можилъ да са въздържи отъ всѣко до сѣгване съ жена, то такъвъ човѣкъ, трѣбва да са намѣрва съвѣмъ рѣдко ако нѣ никакъ. Ако напотивъ, подъ име безбрачни подразумѣватъ тѣзи, които са въздържатъ отъ женяньето за да удовлетворяватъ своитѣ любовни нужди и за да нематъ дѣца, а тѣхния брой е много голѣмъ, вий ще ги намѣрите навсѣдъ дѣто идете.

Такъзито безбрачници развѣждатъ блудството, вмѣкватъ са въ челядитѣ, сѣятъ тамъ безчинието и развратността; такъвизъ безбрачници хвърлятъ въ сиропиталища толкози многото *природни дѣца* (пичове) невинни и изоставени създания, раздирателно доказателство за безираветвенността на майкитѣ и на бацитѣ. И ако са прегледа тефтера на злодѣйцитѣ и на престжшницитѣ, то ще са

намѣри че броя на . . . дмннува твърдѣ много бр . . . жененитѣ мжжѣе; сжщо е съ броя на болничнитѣ гости, които страдатъ отъ лудостъ, отъ апохондрия, отъ истеризмъ и прѣ. Броя на нежененитѣ всѣкога е по-голѣмъ.

Всички старовременни законодатели сж осждили безбрачието. Зенда-Вестата на Перситѣ, Ведитѣ на Индуситѣ, Книгитѣ на Китайцитѣ, Талмуда на Евреитѣ, и помежду новитѣ, Евангелието и Корана, възставатъ противъ безбрачието. Въ Индия, въ Персия и въ Египетъ, не само че то бѣше охулвано; ами йоще вѣрвахъ че онѣзи хора, които умирахъ неженени, не можяхъ да отидатъ на небето и че тѣхнитѣ души бѣхъ отсждени да са скитатъ вѣчно по земята. Така, за да са отмахне едно толкозъ ужасно наказание, родителитѣ оженвахъ своитѣ неженени умрѣли преди да ги изгорѣжтъ. Грѣцитѣ въ старинж бѣхъ направили безбрачието невъзможно чрезъ глоба и наказание. Сжщото направи и Римската Република.

Защитницитѣ на неженяньето ще ни отговорятъ, че старото време е превзнесеело съ хвала дѣвственността въ лицата на Веста, на Минерва, на Диана, на Музитѣ, на Грацитѣ, на Питнитѣ, на Весталкитѣ, Брахманитѣ, Иерофантитѣ, жрецитѣ на Цибеда и проч. Но ний можемъ да имъ кажемъ съ историята въ рѣка, че тая тѣхна дѣвственностъ е съмнителна. Наистина, защо Веста е преставена въ своя храмъ да държи дѣте въ ржцѣтъ си? Отъ дѣ бѣше добила това дѣте? Минерва, немала ли е своя любовникъ Ериктониуса, и Диана — Ендимиона? Музитѣ, описани отъ авторитеъ като свободни кокетки, не преминавахъ ли отъ ржцѣтъ на Аполонъ въ ржцѣтъ на пастиря Мегалиона? Ами жрецитѣ на Цибеда, които не бѣхъ станжли евнухи (скопени) отъ млади било чрезъ жельзо, било чрезъ нѣкои билки, сж имали изобщо една твърдѣ малко правилна и почтенна обяска, ако вѣрвами Луциана, който ни е предалъ тѣхнитѣ скверности, и мрѣсни дѣла. Колкото за Весталкитѣ, времето на тѣхната дѣвственностъ са свѣршваше на трийсетъ години, и преди това време тѣ не оставахъ безъ нѣкоя и друга авантура. Наказвахъ са обаче само онѣзи, които са хващажъ споредъ това начало: *Si non casta, saltem canta.*

Ликургъ, въ своитѣ закони върху неженяньето, са показа безпримѣрно строгъ: онѣзи, които не са женяхъ са гледахъ като нечестиви, исклучени отъ всички граждански и воиншки служби, дору отъ зрѣлицата и отъ публичнитѣ игри. Въ нѣкои тържественни празници, тѣхъ ги излагахъ на всеобщо подиграване, развождахъ ги голи-голнички изъ сбора, карахъ ги да кодѣничатъ на стѣпалата на храма на Плодородна Венера, а женитѣ ги удряхъ съ сопи, илюяхъ имъ на лицето за да отмѣсятъ отъ страна на природата, която тѣ обиждахъ.

Нѣкои философски секти, Питагорцитѣ, Епикурейцитѣ и Стоицитѣ са опитажъ да направятъ честно нѣщо неженяньето въ Грѣция; но свободнитѣ и веселии нрави на Грѣцитѣ отхвърлихъ това беззаконно учене и всѣки са подигра на тѣзи философи. Трѣбва да кажемъ че Сократъ, Платонъ и Аристотъ доказахъ, какъво женяньето е свещенна длъж-

ностъ налагана отъ природата и отъ отечеството на всѣки добъръ гражданинъ.

Слѣдующия фактъ, общо познатъ въ историята, доказва до колко безбрачнието е билъ безчестенъ предъ общото миѣние:

Въ Спарта, старцитѣ са радувахъ на голѣмо почитане, на безпрѣдѣлни почести; щомъ са представяше нѣкой старецъ на единъ сборъ или на нѣкоя расходка, младитѣ нанушахъ игритѣ, даже разговора си, и са покланяхъ предъ тѣхъ. Веднѣжъ единъ старецъ преминж покрай единъ младъ момѣкъ, който небрѣжно са бѣше прострѣлъ на земята, и който обѣрнж само глава да го изгледа и си останж лѣгнжлъ. Единъ управителъ, който съгледа тѣзи неблагопрѣтојностъ на младия, приближи са при него и го попита на високо, защо не бѣ станжлъ на една бѣла брада? — Да са почитатъ старитѣ е наша длъжностъ, това го знамъ, отвѣрнж младия Спартанецъ; но този старецъ е омразенъ безбрачникъ. Ако му отказахъ единъ поздравъ, то е защото той не е далъ на Републиката нито единъ синъ, който би ма почелъ съ поздравъ, когато остарѣжъ и азъ. Тогазъ управителя като са обѣрнж къмъ шестдесетъ-годишния старецъ, рече му: Чу ли, старче? и му обѣрнж гърба си.

Законитѣ на Лакедемония, много противни на сегашнитѣ нрави и обичаи, родихъ Партенийцитѣ, които основахъ Тарентъ. Ето това събитие, приказвано отъ историчитѣ.

Като отидохъ да обсаждатъ Итома, въ Месиния, Спартанцитѣ са рѣшихъ да са не вържжтъ подъ стрѣхитѣ си осѣнж като превзематъ тѣзи твърдини. Обсадата траеше отъ десетъ години, когато женитѣ на Лакедемонцитѣ испратихъ ~~представителни~~ ~~своето~~ ~~чело~~ ~~за да~~ ~~обаджтъ~~ ~~на тѣхнитѣ~~, че тѣ отдавахъ голѣма сполука на не приятелитѣ имъ, които подновявахъ младежа чрезъ плодородието на женитѣ си, когато, тѣ, Лакедемонцитѣ, поразявахъ своя народъ по-малко чрезъ войната, колкото чрезъ едно насилственно безбрачие. Спартанцитѣ намѣрихъ право въ думитѣ на женитѣ си. Но какъ да са помогне на злото; тѣ са бѣхъ заклени да не оставятъ обсадата осѣнж когато превзематъ твърдинята, а тѣзи обсада ставаше все по-дълга. Тѣ не можажъ да доведжтъ своитѣ жени въ една страна, дѣто върлуваше буйна война, макаръ че тѣзи жени бихъ пристанжли самоволно, защото на обсаждающитѣ вече бѣше много мжчно да са хранѣжтъ и живѣятъ. Тогазъ тѣ рѣшихъ да непроводятъ въ Спарта младитѣ войници, които бѣхъ дошли на боя подиръ обсадата, слѣдователно, които не бѣхъ са заклени. Тѣзи млади войници отидохъ при женитѣ и дѣщеритѣ на Спарта, въ отсѣтствието на мѣстнитѣ мжжѣе и отъ тѣхъ са родихъ много дѣца, които не познавахъ своитѣ бащи. Когато порастохъ всички, тѣ са сбяхъ и отидохъ въ Италия дѣто основахъ Тарентъ града. Нарекохъ ги Партени, сирѣчь дѣвци, защото повечето бѣхъ родени отъ неженени момичета.

Този фактъ доказва колко Спартанската Република мразяше безбрачието и до колко тя не презираше никое средство, за да умножи чвелото на своитѣ граждани. (Слѣдова.)

НЪЩО ПО СКОТОВЪДЕНЪТО.

Отъ какъ са запознахми съ земята, съ различнигѣ почви (земища), не е злѣ да поговоримъ нѣщо за животнигѣ, които ви сѣ нуждни, на васъ орачитѣ.

Вий трѣбва да имате конѣе и волове като товарни и работни животни, а крави, овци и прасци, като приходни животни.

Сега не дѣйте забравя това: Тамъ, дѣто земитѣ сѣ силни, най-доброто е да употребявате за разработване коньетѣ; а дѣто земитѣ сѣ леки, — воловетѣ.

Силнитѣ земи са обработватъ мѣчно; и коня може да извърши много полесно тѣзи работа, нежели вола.

Силнитѣ земи сѣ студени, и слѣдователно, тѣ иматъ потребѣа отъ топѣл торъ. Трѣбва да знаете, че конския торъ е много по-добъръ за тѣзи земи нежели волския, който е повече разхладителенъ.

Ако вашитѣ земи сѣ нито слаби, нито силни, мѣчете са да си добиете добитѣкъ, повече волове а не конѣе. Коньетѣ сѣ потребни за далечни пренасяния и работения; воловетѣ, за ближнитѣ работи.

Коньетѣ вършѣтъ една третя повече работа отъ воловетѣ, но въ сѣщото време тѣ струватъ повече на ступанина си, който е дълженъ да ги пази повече. Освѣнь това, подирѣ шестата си година коньетѣ вече зематъ да губятъ отъ своята сила.

Воловетѣ работѣтъ много по-малко отъ коньетѣ; но въ замѣна, тѣхното издържане не става толкова скѣпо. Тѣ са задоволяватъ съ такава храна, която много пѣти коньетѣ не бихж погледнѣли, и щомъ като тѣзи волове не можѣтъ да работятъ, отхраняватъ ги, затлѣсятъ ги, или продаватъ за кланье, ако не съ нѣкоя голѣма цѣна, баремъ безъ зараръ.

Всѣки конь може да натори на годишната една третя най-много двѣ трети отъ ектара земя; а вола може да натори повече отъ цѣлъ единъ ектаръ.

Сѣкашъ, че ако добитѣка е направенъ за земята, сѣщо и земята е направена за добитѣка. Силнитѣ земи произвождатъ добро сѣно и овесъ, които сѣ полезни за коньетѣ. Слабитѣ земи даватъ всѣкакви коренчета и паши, които сѣ добри за воловетѣ.

Но не е доволно да кажемъ одному: употребявай, конѣе, волове, или употребявай и двѣтѣ; нито е пѣкъ доволно да му кажешъ: Отхранявай волове, овци и свини; потребно е освѣнь това да са покажи на тогосъ човѣка начина по който трѣбва да избира тѣзи животни.

Единъ конь може да са познае отъ много опитъ; на пазарь, най-искуснитѣ можѣтъ да са измаматъ. Между това, има нѣкои бѣлѣзи, които учатъ баремъ на половинъ, и които всѣки земеделецъ, е длѣженъ да знае. Вий, брата орачи, трѣбва да ги знае.

Добъръ е онзи конь, който има глава малка, суха, къса и добръ приборана: това сѣ хубави бѣлѣзи. Не е добъръ онзи конь, който има много голѣма глава: то е бѣлѣгъ на лошава конь.

Добъръ е онзи конь, който има уши малки и прави; не е добъръ онзи, който свала своитѣ уши назадъ, защото той и рита и хале; не е добъръ нито

този конь, който държи отпредъ си, защото той е добръ; а ако ги туря единъ подирѣ други напредъ, да знаете че този конь е каприциозенъ и нема добро око.

Добъръ е онзи конь, който дѣвчи своя гема и го покрива съ пѣна, защото устата му сѣ добри и прѣсни. За аресване е, когато има отворени носни дупки, живи очи надъ главата и еднакво голѣми. За да са увѣрите да ли единъ конь вижда добръ, недѣйте го приближава до бѣла стѣна; заведете го нѣкъдѣ дѣто са е постѣмнило. Ако ви са стори че очитѣ му сѣ добри, не са спирайте тамъ; заведете животното въ нѣкой мраченъ и тъменъ оборъ, отъ тамъ полєка изведете го на видѣло, и погледайте добръ зѣницата му или онова, което зовѣтъ обикновенно *човѣче*. Ако то са стѣнява на свѣтлината и разширочава на стѣната, коня има добри очи.

Добъръ е коня, ако има дълга и рѣдка грива, широки, плоски и вгвѣвателни подъ ржката плещи, гѣрди добръ развити.

Добрия конь, като върви, трѣбва да стѣпва съ крака си направо, отвѣсно; ако стѣпва по-напредъ съ петата си, той е повреденъ въ краката.

Добъръ е да са прегледватъ и колѣнитѣ: тѣ трѣбва да бѣджѣ широки, сплеснѣти, сухи и много космати.

Кѣсъ кръстѣ, широка и еднакво равна шия, ребра добръ искорубени, хлѣбоци издути, *кѣкъ* валчестъ, кѣлки голѣми и отворени сѣ все добри знакове. Ребра не испжкнѣли никакъ и вглѣбнѣти хлѣбоци показватъ животни, които нематъ добръ и лекъ ходъ.

Не дѣйте са измамва отъ онѣзи конѣе, които на пазарь ви са представѣтъ кротки, защото въ нѣкои конѣе сѣ мало ракия може да са направи тихъ: за това трѣбва да са прегледватъ най-напредъ зѣбитѣ и послѣ да му са помиршатъ носитѣ дупки.

Тоже човѣкъ не трѣбва да са повѣрѣва на многотлѣститѣ конѣе, защото има тлѣстина и тлѣстина, една истинска а друга лѣжовна. Има джамбази, които за да натлѣсятъ коня, хранятъ го съ всѣкакви лоши храни. Сѣщо варения барабой затлѣсятъ лѣжливо коньетѣ, но то са познава отпослѣ много лесно.

За да са не измамте въ това, неможемъ ви каза нѣщо положително бѣрно. Има обаче нѣкои опитни скотовѣдници, които увѣрѣватъ че таквизъ лѣжливо затлѣсени животни, са познаватъ по своитѣ черни зѣби. (Слѣдва.)

ЗЕМНОТО КЪЛБО.

I.

Малкостта на земята. — Размѣритѣ ѿ. — Движенята ѿ.

Земята що обитавами е една отъ най-малкитѣ звѣзди. Проста сѣжтница на слънцето, на което обѣма е 1,255,000 пѣти по-голѣмъ отъ нея, тя е една точка сравнително съ преголѣмитѣ пространства които прѣминаватъ планетитѣ като тегнѣтъ кѣмъ средоточния си валежъ; самото слънце е като една искра изгубена помежду звѣздитѣ на млѣчния пѣтъ; най-послѣ този млѣченъ пѣтъ, безмѣрно натрупване отъ слънца и отъ планети, не е въ сѣщность нищо друго

освѣнь единъ облакъ отъ звѣзди, приличенъ на една мъгла, която са изгубва въ безпредѣлното пространство. Но ако земята и да не е както слънцето освѣнь единъ прахъ предъ очитѣ на астрономитѣ, то тя принася, на онѣзи които я изучаватъ, не по-малко безпрѣдѣлно различнообразие на явленията; нема ни една частна наука която, като има за предмѣтъ една частъ отъ земната повърхнината, или по-добръ единъ рѣдъ отъ произведенята ѿ, да не представи на ученитѣ една рудница неизчерпаема за винаги.

Нашата планета е единъ *сфероидъ* т. е. единъ валежъ сплеснѣтъ при полюситѣ и издутъ при равноденственника. Предполагаемата сплеснатина на всѣки единъ полюсъ е почти една третя стотна частъ отъ земния полупрѣчникъ, т. е. 21 километръ; но не са знае навѣрно да ли и полярнитѣ крѣгове сѣ сѣщо сплеснати. Освѣнь това, кривината не е вѣроятно съвѣмъ еднаква за всичкитѣ части на земята, които са намиратъ на равно растоѣние отъ полюса; види са пладницитѣ (меридианъ) да сѣ, безъ исклучение, неправилни *елипси*. При това тѣзи неравности, които безъ съмнѣние сѣ промѣнливи и съотвѣтствуватъ на прѣмѣстванията на тяжестното срѣдоточие на планетата, не сѣ откриватъ освѣнь на астронома. За човѣка грапаинитѣ и дълбинитѣ, които са образуватъ отъ равнинитѣ, горитѣ и долинитѣ сѣ дѣйствиа повече важни отъ колкото неравноститѣ на кривинитѣ въ земната валчестина. Прочее разнитѣ чѣрти които обикалятъ земята, като минуватъ презъ два полярни крайща, можѣтъ да са считатъ като да иматъ равна дължина около 40,000 километра. Повърхнината на земното кълбо, пресмѣтната отъ Жолферъ, е 509,990,553 четвъртити километра и планетната масса е повече отъ 1 трилионъ 83 милиона кубически километра.

Движенето на земята, на което непосредственитѣ дѣйствиа сѣ най-чувствителни на човѣческитѣ погледи е дневното завъртане, което са извършва около идеалната ось, теглена предъ двата полюса. Земното кълбо са върти отъ Западъ кѣмъ Истокъ т. е. на противъ видимото движение на слънцето и на звѣздитѣ. Завъртането, което е никакво при полюситѣ, е толкова по-бързо за една каква да е частъ отъ земната повърхнината, колкото тѣзи частъ е по-отдалечена отъ средоточиято. При равноденственника тѣзи бѣрзина е около 28 километра на минутата и точно 461 метра на секундата. Благодарение на завъртателното движение, земята представя послѣдственно на слънцето и едната и другата страна отъ лицето си за да ги завърне послѣ пакъ кѣмъ тѣмнитѣ относително пространство: така ставатъ едно подирѣ друго днитѣ и ношитѣ.

Годишното заобикаляне, което земята прави около слънцето са извършва по единъ *елипсъ*, на който едно отъ огнищата е замѣстено съ средоточната звѣзда. Разстоянето, което отдѣля слънцето отъ неговата планета, са измѣнява прочее постоянно споредъ точкитѣ на *орбитата* която прѣминува земята. Въ времето на *афелията* т. е. тогава когато земята са намира най-далечъ отъ слънцето, това разстояние е около 150 милиона километра; въ времето на *перифелията* т. е.

тогава когато двѣтъ звѣзди сж най-наблизо то е приблизително 145 милиона километра; средното разстояние е пресметнато отъ астрономитѣ на 146,700,000 километра; слънчевитѣ лучи прѣминуваатъ това разстояние въ 8 минути и 16 секунди. Колкото за бързината на безмѣрния прожектиль, (тъло стрѣлжто въ въздушното пространство изъ пушка), тя може да са опредѣли около 30 километра на секунда т. е. 60 пѣти повече отъ летенето на едно голле.

Така, както дневното завъртане на земята около осѣта ѝ произвѣжда послѣдването на днитѣ и на нощитѣ, тѣ сжщо годишното ѝ завъртане около слънцето докарва послѣдователното промѣняване на годишнитѣ времена. Ако земната осѣ бѣше перпендикулярна на плана на годишната орбита очивѣтно е че частта на земното кълбо освѣтлена отъ слънцето щѣше да са простира неизмѣнно отъ една полюсъ до друга и че днитѣ сжщо и нощитѣ щѣхж да бжджтъ точно отъ 12 часа и въ двѣтъ полукълба. Но то не става тѣй. Земята е наведена въ времето на мѣставането си; тя навежда чъртата на полюситѣ си около 23 и $\frac{1}{2}$ степеня връзъ плана на орбитата си и крѣпи тѣзи идеална осѣ въ едно таквовъ положение, щото са види като да е неизмѣняемо относително съ бързитѣ промѣнявания на днитѣ и на времената. Тая полегатост на осѣта има за сѣтнина постояннитѣ промѣнявания на изгледа. Частта на земята, освѣтлена отъ лучитѣ на срѣдоточната звѣзда, са измѣнява въбкидневно защото ако осѣта на планетата и да крѣпи края си отправенъ къмъ една и сжща точка на безирѣдлжното пространство, то той представя, поради премѣстванването на земното кълбо, единъ степенъ на навожданье, който са измѣнява винаги наспротивъ слънцето. Два пѣти презъ годината той бива изложенъ така щото слънчевитѣ лучи падатъ на право връзъ равноденственника на земното кълбо: въ всичкитѣ други периоди на годишното завъртане. — По нѣкога сѣверното полукълбо, по нѣкога южното приематъ повече лучи отъ слънчевата свѣтлина. Така отъ 8 Марта до 11 Септемврий т. е. презъ пролѣтѣта и презъ лѣтото на сѣверното полукълбо земята употребява 186 дни за да начъртае първата и голѣмата полвина на орбитата си, когато презъ зимния периодъ отъ 10 Септемврий до 8 Марта трѣбва ѝ само 179 дни за да извърши втората полвина отъ пѣтя си.

Лѣтния периодъ на сѣверното полукълбо надминува дѣйствително съ 7—8 дни или съ около 187 часа съответственния периодъ на южното полукълбо; освѣнъ това, поради по-дългото временно разстояние презъ което сѣверния полюсъ бива наклоненъ къмъ слънцето, числото на часоветѣ на деня надминуватъ въ сѣвернитѣ страни числото на часоветѣ на нощта, когато на югъ отъ равноденственника часоветѣ на нощта излѣзватъ повече. Въ разстояние на 10,500 години противното ще са случи по причина на едно бавно движене което извърща земята сама по себе. При всичко планетата не са намѣрва никога въ едно положение прилично на това що е занимавала единъ день.

ГРЪЦКОТО БОГОСЛОВСКО УЧИЛИЩЕ НА ХАЛКИ.

Не е излишно, струва ни са, да дадемъ на читателитѣ си нѣкон запознавания за грѣцкото богословско училище на Халки, изъ което, не трѣбува да забравяме, че сж излѣзли нѣколцина и отъ членоветѣ на нашето високо духовенство. Между другитѣ нека поменемъ за духовния ни главатаръ Екзарха Антимъ I-й, който е билъ и учителъ въ това училище.

Първия, който е ималъ идеята за едно богословско грѣцко училище и който извърши отъ части намѣренето си бѣ Патриархъ Григорий. Като видѣлъ учението, което са предавало въ знаменитата църква *Каиръ* на Андросъ, отъ дѣто излѣзвахж долнитѣ чинове на духовенството, той намѣри за нужно, за приготвянето на проповѣдници, да основе едно частно училище. На 1839 г. Имвриесъ Вартоломеосъ Кутлумусаносъ бн натоваренъ да предава, въ една кжща срѣщо самата Патриаршия (дѣто е днесъ великата грѣцка школа) на ученицитѣ които излѣзвахж изъ училището на Каиръ и на други лица които искатъ да постѣпатъ въ духовенъ чинъ. Тозь онитѣ не трая повече отъ една година защото, на Юния 1840 г. семинарията биде присѣдинена на търговското грѣцко училище въ Халки. Въ това сжщо време цѣвтеше и училището на Куру-Чешме, въ което отецъ Месемвриосъ Самуилъ отъ Кипръ предаваше съ сполука Богословието и Священната История.

Но честта за основането принадлежи повече на Патриарха Германа, който основа богословското училище въ Халки, библиотеката му и сиротопиталището на Еди-Куле.

Училището, за което ни е думата, на Халки е расположено върхъ една височина видима, отъ далечъ като една куруна; то бѣ построено на мѣстото на манастиря Света Троица, (*Неа Сионъ и есоптонъ*) и започна да работи на 1844.

То изважда високото духовенство.

Свършването на курса става въ 7 г. отъ които 4 год. за общи преподавания и 3 год. за богословски преподавания. Петата год. бива смѣсена.

Ето предметитѣ въ това училище:

1). Общи предмети: Священна История и Катихизисъ, Антропология и Психология, Логика, Нравственност, История на Философията, Риторика съ упражнения и съчинения отъ двата рода на поезията, Елински языкъ и Филологията му, Латински языкъ и Филологията му, Руски, Турски и Френски езици, познания отъ Математиката, отъ Земеописането, Всеобща История Годинословие (Хронология) и черковно пѣние.

2). Богословски предмѣти: Черковна История: священитѣ тайнства, прочитъ на Светото Писание, Догматика, Богословска нравственност, Паталогия, Еврейска археология, Поезия, Омилетика, Катихизисъ, Литургия, Черковно право и богословски упражнения.

Повечето отъ филологическитѣ и богословски уроци са преподаватъ споредъ ржкописитѣ на прочутитѣ професори; а колкото за живитѣ езици тѣ са преподаватъ отъ сжщитѣ книги както и другадѣ.

Професори. Тѣхното чело възлазя отъ

10 до 15. Ученицитѣ що свършватъ служатъ за преуговителни на другитѣ.

Сички професори и учители трѣбвало да са православни. Види са на основанье на това начало православитѣ изгонихж едно Българче изъ Халки. Тѣзи що предаватъ Богословието сж священници и вжтрешни.

Семинаристи. Числото имъ е отъ 50 до 60, сички пансионери и вжтрешни на училището отъ дѣто приематъ сичко безъ пари, освенъ книгитѣ и дрѣхитѣ.

Годишни разноски. Около 3,500 лири турски.

Поддржка. Подарѣцитѣ отъ Патриаршията, събирани по църквитѣ; подарѣци отъ всичкитѣ грѣцки владци, които при всичкото си невѣжество милѣятъ за своего, тачатъ го и го подкрѣпятъ.

Библиотека. Библиотеката на Богословското училище съдържа 6,000 тома. Тѣзи свѣдѣния сж споредъ френския *Журналъ за учителитѣ.*

НА ЕДИНЪ ПРИЯТЕЛЪ.

Казвашъ ми, че не аресвашъ
Пѣни ми реални,
Че фантазия въ тѣхъ нема
Че сж нѣкакъ странни.

Казвашъ, че моята муза
Люта ѝ върла строга
И че съ нѣжна сладка гусли
Да пѣж не мож.

Но че пѣж все горчиво
За нашитѣ болки,
Че повече насмѣшливо
Стихче ми е ержи.

Но кажи ми мой любезни,
Какъ са пѣе сладко
Съ фантазия, съ прелести,
Съ съ фигури-гладко.

Какъ са пѣе? — Катъ за нази
Хлѣбъ да ядемъ нема,
Като нашенско вредъ газни
Бѣдность прѣголъма.

Какъ са пѣятъ драги пѣени
Като вредъ неволи
Вредъ сиромашество нищастя,
По вездѣ раздори.

Нѣ, не дѣй ма ази трѣба
Всѣкога да плачж
При неволи съ съ веселба
Да пѣж не рачж.

ВЖТРѢШНИ НОВИНИ.

Цариградъ, 8 Априлия, 1875.

Споредъ поканата за годишното събранье на Читалище, довольно число отъ членове основатели бѣхж събрани завчера въ недѣля въ салата читалищна на Фенерь, при българската черкова.

Както бѣ познато, дневния редъ на това събранье бѣше първо да са прочете изложенето на настоятелството за читалищнитѣ дѣла презъ истеклата година, и второ, да са пристжпи за избирането на ново настоятелство.

Отъ прочитането на изложенето из-

лазят на явѣ онѣзи горчиви истини, за които натяквахми въ преминалия си брой.

Читалище, това тѣло, което трѣба да бѣде слънчово срѣдище на заритѣ отъ просвѣта, ни са видя една отъ онѣзи тъмни звѣздици, които са едвамъ мѣждукатъ преди да угаснатъ. Това е жестоко да са помисли, жаловито да са искаже, но то е истина.

Чуйте това, вий български патриоти! Питаньето за въздиганьето или съенпваньето на Читалище, е отъ най-важнитѣ цитаньета на цариградското ни общество.

Да дума кой що ще, а ний не разбираме какво ще каже това, дѣто нѣкои отъ нашитѣ немаряты, нехаятъ и не искатъ да знаятъ за дѣлата на Читалище. Да! Тѣзи е една не понятна обнаска, която нема никакво тълкуванье. И кажете ни, наистина, защо това наше хладнокрѣвие, защо тѣзи наша немарливост да съживимъ и утвърдимъ *Читалище*, когато у нашитѣ съсѣди Гръцитѣ ний гледаме съвършено противното. Гръцкитѣ стари, гръцкитѣ бѣгати и гръцкитѣ патриоти на тѣхнитѣ силлогоси гледатъ като на необходими заведения. Во всѣки кѣтъ въ столицата тѣ са основали и основаватъ силлогоси сирѣчь такъвиз заведения, които ний зовемъ читалища. Но оставете дѣто тѣ иматъ голѣмо число отъ тѣзи заведения. Но по-главното е, че тѣ ги подкрѣпятъ, поддържатъ ги и виждатъ плодоветѣ имъ. Додѣто въ нашето читалище има за все Бога тридесетъ члена основатели (тѣ сж били ето преди 5—6 години; а това показва че ний отивами напредъ съ гигантски крачки), всѣки гръцки силлогосъ брой съ стотини своитѣ. Додѣто въ нашето Читалище годишното събрание вижда въ читалищната си сала 15 души присѣтветвующи, а въ всѣко събрание на кой-да-биль гръцки силлогосъ събиратъ са 150 и повече присѣтветвующи.

И не е да го не знаятъ това нашитѣ патриотета, нашитѣ почтенни господари и нашитѣ многощедри въ други отношения контета и търговчета! Не е да не знаятъ тѣзи наши съотечественници горѣщата рѣвностъ и пословичната щедростъ на гръцкото племе като бѣде за спазваньето и истѣпяваньето на народната си масса.

Ей! знаятъ го тѣ това, знаятъ го много добръ. Но тѣмъ изнася да са правятъ че го не знаятъ; струватъ си тѣ оглушки и си издаватъ гласа само тогазъ когато има нѣщо съвършено, отъ другитѣ да го не аресватъ и да казватъ че това трѣбало да стане така, а не инакъ. Тогазъ тѣ са обаждатъ, и викатъ, и крѣкатъ, и дигатъ врѣвата до небеса само и само за да покажатъ *мурафетя* си, българския си мурафетъ, който състои въ това да не правимъ нищо и да не одобряваме онова щото другитѣ сж извършили. Тѣзи забѣлжвания предизвикахъ отъ насъ самитѣ дѣла, които гледахми съ очитѣ си и чухми отъ изложенieto на читалищното настоятелство за презъ истеклата година.

Както е познато дѣятелността на Читалище по вѣтъ именно поддържаньето и спомоганьето, което то правяше чрезъ своя отдѣлъ: *Македонска Дружина* лѣтосъ бѣ предадена на особито *Настоятелство на бѣднитѣ училища*. Отъ кое-

то излазя че проевението на живота на читалище остава за сега въ Списаньето му, което го свѣрзва на всички тежоненни неговии побратими по Българско. Отъ изложението става ясно че това списание бѣдствува да престане отъ неподдържанье, отъ непригодяванье на вѣншнитѣ читалища.

Ако това списанье е продължавало до сега да живѣе, то трѣбува да са благодарни на малкото онѣзи избранни читалища по нашенско, които и повечко и о-време побързватъ да му испроводятъ спомощеотвованията си. Въ реда на подобнитѣ читалища първо мѣсто държало Тулчанското, което освѣнь дѣто о-време му испрацало стойността за едно достатѣчно количество спомоществования, ами йоще подпомагало го и съ особитѣ подарѣкъ за това дѣло.

Какво да кажемъ за онова, което е душа на *Читалище*, сирѣчь списаньето като бѣдствува да засни, тогазъ що остава да говоримъ за заведението?

Но стига толковъ. Който иска да ни разбере то за него и толкова е доволно. Ний ще свѣршимъ съ слѣдующитѣ стихове на г. П. Р. Славейкова, които сж, мислимъ, доволно о-временно написани:

Не сме народъ, не сме народъ а мърша
Хора дѣто нищо не щатъ да вършатъ!
Всичко тежко, всичко мъчно е за насъ;
«Азъ не знамъ», «азъ не можъ», общъ е гласъ!
И не знаемъ, не можеми — не щемъ
Да работимъ за себе си съсъ време,
Само знаемъ и можими и щемъ
Единъ други злобно да са ядеми.
Помежду си лихи, буйни, топорни
Предъ други сме тихи, мирни, покорни
Все насъ тѣпчатъ кой отъ дѣто завърши
Щотъ сме *туткуиз*, щото не сме каджъри
Всичкой вика: *ямазъ* ни е намъ *гала*,
И всякому *мерамъта* е развала.
Не сме народъ, не сме народъ а мърша
Какъ ще кажъ и съ това ще да свѣршъж.

Смѣткитѣ на Екзархията сж свѣршени, отъ тѣзи смѣтки става ясно че пари сж *артисали* отъ миналата година, казва нашия събратъ *Источно Време*.

Като възразихми на това артиеванье, което може да бѣде, а може и да не бѣде, ний попитахми кога ще са публикуватъ смѣткитѣ, отъ които ще стане явно всичко. Ний искахми и исками редовното публикуванье на тѣзи смѣтки, защото тѣ сж свѣршени, както казва и само *Источно Време*. Зеръ ако не бѣхъ свѣршени, *артѣжа* не можаше да са покаже.

Ний постоянствуваме на това и молимъ да не търсятъ нѣкои-си извинения такива, които не струватъ нищо предъ здравия смисль.

Завчера въ понеделникъ са празнува въ Цариградъ Рождеството на Мухамеда (Мевлюдъ). Топовнитѣ гърмежи йоще въ недѣля вечеръ вѣстиха това и едно блѣскаво освѣтление бѣше превърнжло ноцѣта въ день по всичкитѣ кѣтове и мѣста на Цариградъ.

Въ понеделникъ Н. Ц. В. Султана съ голѣмъ алай отиде на джамията *Нусредие* на Топхането, дѣто са е чело *Мевлюда* (историята на рождеството Мухамедово). Министритѣ и високитѣ чиновници отъ Високата Порта присѣтветвували, по обичаю, на този религиозенъ обрядъ.

— Научаваме са че Царекото Правителство рѣшило да устави карантинна

въ Ахило-Бургазъ за всички нѣща които идѣтъ отъ Черно море.

— Негово Преосвещенство свето-варненско-преславский г-нь Симеонъ трѣгна вчера за епархията си.

— Правителството са съгласило съ едни френски банкери за да доискажатъ румелийската желѣзница до предѣлитѣ на Държавата. Между тия банкери имало знаменити богаташи.

— *Басиретъ* вѣстява че ще са основе сега скоро една земеописателна дружина въ столицата. Тя ще са зове: *Географическо Отоманско Общество*.

— Министерството на полицията пустижло за празницитѣ на Пасхата мнозина Християни, като зело на всѣкиго по единъ кефилинъ.

— Великия Везиръ са отправилъ до главнитѣ управители по областитѣ, които сж страдали отъ глада, и имъ е вѣстиль да не збиратъ сега *редифи* за войска, ами да почакатъ щото тѣзи солдати да можѣтъ да са позанимаятъ съ обработваньето на нивитѣ си. Тѣзи мѣрка е наистина умна и умѣтна. Но какво ще посѣятъ онѣзи, които едвамъ сж имали съ що да прекаратъ зимата? Ний би желали да вѣстимъ скоро че и на това са е потърсило едно чааре.

— Пишатъ отъ Бѣлградъ, че главния управителъ на Албания е приелъ заповѣдъ отъ Високата Порта да отиде въ Цѣтина (столица на Черна-Гора) за да склучи на-право една спогодба съ князь Никола. Говори са, че тая спогодба щѣла да тури край на подгоричанското питанье, за което расправихми на читалитѣ си обстоятелството въ първия брой на *Денъ*.

— Тая седмица са поченъ издаваньето на единъ новъ гръцки вѣстникъ по име *Епоха*.

— Цариградския гръцки книжовенъ Силлогосъ, съ цѣль да разширочи кръга на дѣйствиата си, опредѣлил единъ комитетъ отъ три члена, г. г. Калиадисъ, Васиадисъ, и Стефанъ Карагеодориди, които са натоварили да събиратъ нови помощи за въ полза на тоя Силлогосъ между първенцитѣ на гръцкото общество въ Цариградъ. Този позивъ на Силлогоса са приѣлъ твърдѣ благоприятно. Произведението на новото подписване възлѣзло до сега на 950 лири турски, и листа не е склученъ още. Въ този листъ са забѣлжватъ имената на г. г. Зографо, Зарифи, Негрепонтъ, Коронео, Власто, Стефановичъ, Камара, Табако, Ралли, Секиари и Карапано. Вижете български патриоти що правятъ хората.

— Както бѣхми вѣстили въ единъ отъ миналитѣ бройове на *Денъ*, че Гръцитѣ търговци въ Англия отворили расписъ за събиране на волна помощъ за Икуменическата Патриархия, единъ гръцки вѣстникъ казва че са испрагили вече на Патриархията хеляда и двѣстѣ инглишки лири отъ Англия, събрани отъ Гръцитѣ търговци.

— Атинскитѣ вѣстници вѣстятъ, че въ едно събрание на 27 Марта «Обществото за насърчванье изучваньето на гръцката литература въ Парижъ», сж назначили слѣдующитѣ награди: наградата отъ обществото г-ну Сатасу за четвъртия томъ на едно негово списанье по име: *Библиотеката на срѣдния вѣкъ* и на г. Пети

Жулдилъ за неговата: Историята на Гърция презъ Римското владанье; награда-та Зографосъ г-ну М. А. Милларки, за неговото списанье върху Цикладскитѣ острови и на г. Маргирити Димицу за неговата книга върху МАКЕДОНИЯ.

Това вършѣтъ обществата на Гръцитѣ; тѣ даватъ награда за насърдчанье на народната си книжнина, а ний, не само че награда недаваме, ами и трудоветѣ не поддържамъ.

— Пишатъ отъ Скопия: «Нашата епархия е раздѣлена на три партии: Доротеова, Кирилова и гръкоманска. Последната припознава бившия Скопскій митрополитъ Пасия, Гръкъ, който е успѣлъ да привлече съ подкупуване много свещенници и овлацъ. Тукъ население са води кой на кадѣто го повлече.»

— Пишатъ отъ Руссе че Дунавъ са размразилъ, безъ да станатъ нѣкои голѣми поврѣди отъ наводнението, по следствие на растопяването. Параходитѣ захванали да плаватъ по рѣката; търговията захванала да са въздага и орачитѣ почнали да оржтъ. Но, споредъ послѣднитѣ новини отъ тоя градъ, на 3-й Априлия тамъ валѣлъ снѣгъ и хората са страхували отъ наводнение.

— Отъ Самоковъ вѣствяватъ че «бившия въ мирѣ г-нъ Василий Чолаковъ, а въ монашество Констандий, родомъ отъ Панагюрище, са произвелъ, на 16 Марта, отъ свето-Самоковскаго г-на Доситея въ чинъ дяконосекъ, а послѣ и въ свещенически.»

— Пишатъ отъ Пльвенъ: «Нашето читалище са затвори още миналата година по чорбаджийски каприци. Въ училищата нема никакъ редъ. Ученицитѣ са събиратъ и распушатъ, а днитѣ са минаватъ напраздно. Учителитѣ по 3-4 мѣсеца не си получаватъ заплатитѣ. И въ дѣвическото училище реда не е по-добъръ, при всичко че учителкитѣ са доста грижѣтъ и трудѣтъ. Само недѣлното ни училище, малко-много, добръ отива; благодарение на председателю му г-на Дим. Коцова.» Жално нѣщо да са слушатъ такива вѣсти отъ градъ, какъвто е Пльвенъ!

— Пишатъ ни отъ Руссе, че пострадавшитѣ и увредени ужъ чужденци отварятъ на Шуменскитѣ Българе гражданска давия за да изискатъ да имъ плататъ послѣднитѣ материални обезвреждения, около шестстотинѣ лири турски. Остая да узнаемъ ако това е искане на индивидуалитети, чужди покровителствуемъ, или като на чиновници на компанията, която е юридическа персона съвсѣмъ Отоманска. Въ първия случай мѣжнотнитѣ сѣ повечко; въ втория, тия мѣжнотни значително намаляватъ. Трѣбва да са надѣмъ, че нашитѣ сѣдни ще знаятъ да удържатъ капонитѣ на правосѣднето въ равновѣсѣкъмъ всичкитѣ интереси, обаче като не забравятъ че достолюбието на собственото ни Правителство никакъ не търпи да са поврѣдятъ толкова си вѣрни и полезни рай върху прѣкалената вискателност на три-четворица другоземци на които начина на постѣпване, въ работата отъ която са оплакватъ, не е съвсѣмъ извинителенъ, както са вече доказа това явно.

ВЪЖКАШНИ НОВИНИ.

Подъ председателството на г. Валона, министръ на просвѣщението во Франца, са е държало първото събрание на представителитѣ отъ ученитѣ общества въ цѣла Франца. Това събрание станжло въ стаята на всеобщия конкурсъ на Сорбоната.

Най-напрѣдъ г. Бланшаръ, писаръ на отдѣлението на наукитѣ, прочелъ своя рапортъ върху научнитѣ трудове; г-нъ Шабуйетъ върху археологическитѣ трудове.

Министра на общенародното просвѣщение, като свършилъ съ едно дълго слово

«Републиката (троекратни поздравителни рѣкоплекскания отъ всички присѣтствующи), републиката, по основа, народното събрание, подиръ неволитѣ ни, върху развалинитѣ на империята, републиката е отъ сега на татѣкъ законното и конечното ни правителство. (Рѣкоплекскания). Безъ да затворятъ вратата на реформитѣ, нашитѣ учреждения забраняватъ двѣ нѣща: *държавнитѣ удари и революциитѣ.*» (Нови привѣтствия).

Г. Валлони изрекълъ подиръ това една къса похвала за да очертае законността и пословичната честност на президентина на републиката.

Подиръ това министра показалъ кои учени дружества ще получатъ наградна медала.

На край засѣданьето са затворило и министра оставилъ салата, поздравяванъ отъ всички присѣтствующи.

На късо да са каже, това събрание на учени дружества е zelo единъ истински характеръ. Това било мнѣнието на всички, които са намѣрили въ него, и всѣки отъ този отборъ ареопагъ, са е поздравилъ за ясността, съ която министра са произнесълъ.

Карлистката работа сирѣчь опитването на Донъ-Карлоса да подкопае днешнѣто Испанско Правителство и самъ да са качи на прѣстола, като че е свършено поразена отъ единъ минифестъ на генерала Кабрера. Числото на офицеритѣ, които сѣ оставили редоветѣ на Донъ-Карлоса нараста всѣки день и вече тѣ сѣ станжли до 244.

Донъ-Карлосъ който желяеше да привземе съ своитѣ батальони Астурия за да може отпослѣ да присвои областята Сантандеръ отрекълъ са е отъ тѣзи своя севда и останжлъ е привременно въ своитѣ становища.

Прусскитѣ владичи сѣ испратили до императора единъ адресъ, чрезъ който го молятъ да откаже своето припознаване на закона за опредѣление на калугерскитѣ приходи.

Министра билъ натоваренъ да отговори на този адресъ; ето съкращението на писмото му:

Той искава най-напрѣдъ очудването и жалостята си дѣто вижда таквизъ високи черковници да зематъ като противно на християнството покоряването на закони, които, въ други германски страни и по чужбина са спазватъ отъ вѣкове и йоше днесъ са пазятъ отъ католическото духовенство, споредъ една тържественна кѣтва.

Не е никакъ точно потвърдяването на прусскитѣ владичи дѣто казватъ че новопоставенитѣ закони противъ безграничността на владичитѣ, или забраняватъ проповѣданьето на божественитѣ истини.

Да са неприпознаятъ отъ императора тѣзи закони, отъ какъ тѣ сѣ разискани и приети отъ диетата, е свършено безосновно исканье, защото владичитѣ трѣбаше да си помислятъ че тѣзи тѣхни ограничения не бихъ са сторили никога отъ страна на Държавата, ако духовенството си бѣше задържало правото да откаже покорността си на държавнитѣ закони, по една заповѣдъ само отъ светия отецъ.

саль, че румѣнското правителство ужъ повикало владитѣ Румѣнчета, които са учатъ въ белгийскитѣ военни училища, да са върнатъ въ татковината си и че то на-скоро щѣло да свика подъ оржжие румѣнската войска. *Басиретъ* опровергава тая новина и казва, че това е лъжа, пуената отъ нѣкои-си, които са интересуватъ да са наруши мира въ Европа.

Познати сѣ стремленията на Маджаритѣ да тѣпчатъ подъ краката си Словенскитѣ племена въ Австрия и да скубятъ отъ тѣхъ за да правятъ своя самуренъ кюркъ и своя коприненъ кафтанъ. Между това и въ словенскитѣ представители въ диетитѣ било въ Виена или въ Пеща намѣрватъ са и такива, които защищаватъ отъ всичкитѣ си сили интереситѣ на словенството. Такива сѣ двамата словенски представители у Пеща, Милетичъ и Политъ.

Отъ една телеграфическа депеша испратена изъ Пеща до *Застава* са научавами, че г-нъ Милетичъ протестувалъ противъ заема, който ще са прави за маджарски театръ. «Срамота е, казалъ оратора, паритѣ на немажарскитѣ сиромаси да са харчатъ за маджарски театръ. Маджаритѣ трѣба да са засрамятъ за това при богатитѣ си аристократи и голѣмцитѣ си въ Пеща.» Политъ отъ своя страна казалъ че събора може да декретова че Унгарската Народна Държава е Маджарска, но не може да раздекретова статистиката споредъ която излаза че по-много Немаджари съставятъ Унгарската Народна Държава.

Маджарския главенъ министръ Тисса като му отговорилъ казалъ: че Политъ докача светостята на събора, че така той може да говори само вѣнъ отъ събора, дѣто Унгарско би показало че може да смаже своитѣ неприятели.

Този езикъ на Тисса показва до колко той е уменъ дипломатъ и до колко той ще може да са удържи на поста си.

Изъ Хърватско вѣствяватъ че щедрия и великъ Южно-словенски патриотъ, Дяковския владика Штросмайеръ, сега скоро е направилъ йоше едно благодаренье на своя народъ. Той подарилъ четиредесетъ хил. флоринта за направата на една къща у Загребъ, въ която би са държала сбирката на живописнитѣ картини, които той отколъ е подарилъ на Южно-Славенската Академия, и въ която къща би са смѣстила и самата Академия.

РАЗНИ РАБОТИ.

Единъ новъ наредъ (апаратъ), който написва думата, е измисленъ отъ Т. Хупингера, изъ Манердорфъ (Цюрихско езеро). Този любопитенъ наредъ състои отъ нѣколко снадени части, настанени тъй що когато орждието се съобщава съ гласното орждие на човѣка; мърданьето на устнитъ, на езика, на грѣклана и прч. сж записватъ съ точки и черти, връзъ една хартияна ремичка, която се развива и свива. Това орждие може да работи безъ да има потребъ да са говори високо и силно.

Въ Парижъ е умрѣлъ Едгаръ-Кинетъ, списателъ социалистъ и поетъ. Погребението му станало доволно тържествено. Викторъ Юго казалъ едно надгробно слово върху покойния, съ което описва заслугитъ му на френския народъ: «Хора, като Едгаръ-Кинетъ, казалъ великия списателъ на Франца, сж примѣри; чрезъ тѣхнитъ тѣлила, както и чрезъ тѣхнитъ мисли, прогреса, демокрацията, братството, освободеньето на народитъ е свето дѣло. Предъ тоя гробъ, нека прославимъ това дѣло

Канетъ е работилъ за това тукъ съ кротостъ, но съ височина: нека го кажемъ на тѣзи които непознаватъ настоящето, нека го кажемъ на тѣзи, които отричатъ бъдъщето, нека го кажемъ на толкозъ неблагоприятни освободени въпрѣки волата си, защото въ полза на всички е било побѣдено миналото: да, великодупнитъ борци като Кинетъ, сж заслужили твърдъ много на човѣчеството. Предъ едно таково погребение, нека повторимъ високитъ нравствени закони. Слущани отъ великата сѣвка на покойния, нека кажемъ че дължността е света, че жертвата е славна, че има такъвиз минути въ които мислителя е герою, когато революциитъ ставатъ отъ духове, подъ Божие предвожданье, и че то сж подобни праведни мъже, които правятъ свободни народитъ. Нека кажемъ, че истината е свобода.»

Това дълго слово е бивало пресичано отъ много живи ржкоплекскания и викания: «Да живѣе Викторъ-Юго! Да живѣе републиката!»

Спазваньето на дървната. — На всеждѣ дървата играятъ голѣма роль въ индустрията, а най-много въ Туреко. Безъ да изброяваме всичкитъ предмети, които ставатъ отъ това първо вещество, ний ще се спрѣмъ само на употребяваньето имъ за построяваньето на къщата.

Прочее, знаино е отъ опитъ че дѣскитъ, както и грѣдитъ, са развалятъ и даже изгниватъ отъ времето и отъ дѣйствието на влагата. Така, не рѣдко са случва да виждами да са, съградени къща построени отъ дървета, най-много елѣвъ 15—20 години, при всичко че сж ги поправали много пжти.

Това расплаганье на дървото да губи сжщинскитъ си качества направи разумнитъ хора да са помжчатъ и да отериятъ едно средство толкова здраво, колкото и просто, за да са опази здравъ и неповредимъ материала за построяваньето, и то винаги дори и въ най-неблагоприятнитъ условия. За всичко това доста е да са *карбонизиратъ* (попригорятъ) грѣдата или другитъ части на зданьето които ще да употрѣбимъ въ основата на построяваньето, тамъ дѣто влагата извършва най-голѣмото си дѣствие. Това *карбонизиранье* (прѣгоряване) става съ пламака на единъ жидки газъ — *петролъ* — (нефтъ) подъ който пламакъ прѣкарватъ онзи части, която е *карбонизирана*.

Карбонизираньето трѣбва да става само отгоръ; доста е да са направи една кора дебела колкото една черта и дървото ще стане непромѣвляиво и ще спазва твърдостъта си въ разстояние на дълго време.

Това средство са препорѣчва на всеки домакинъ а особено на онѣзи, които построятъ къщата си отъ дърво по брѣва на нѣкои рѣки или на влажни мѣста.

Знаино е, че влагата въ онѣзи мѣста, що обитавани произвежда връзъ човѣчeskата направа най-вредителни дѣствия. Въ градичата основани по крайщата на морето или при брѣговетъ на рѣкитъ влагата произвежда болестъ на която най-малкитъ сетинни сж *ревматизма* (вѣтръ въ кокалитъ) паданьето на косата, на жбитъ и др. Така, най-голѣма грижа трѣбва да са обржца на това шото стантъ, особено тѣзи въ които шимъ да са чис-

ти отъ сѣка влага. За това ний сми говорили и други пжтъ въ *День*. Като вече въ нѣкои градове и по насъ дървенитъ построения захванахъ да са замѣстятъ съ каменни къща то всички трѣбва да не забравятъ това първо гигиеническо правило сирѣчь, че къщата не са стодни за живѣяние до тогазъ, до когато въ тѣхъ има влажностъ. За познаваньето на влажността има нѣкои инструменти нарѣчени *хигрометри*. Но простото средство е да са земе нѣколко драма *варовъ* прахъ и да са остави въ единъ сѣждъ средъ стаата въ разстояние на 24 часа. Слѣдъ това време претеглятъ вторично праха и ако тяжестъта му са е уголъмила съ 4 грама не трѣбва още де са влазя въ нея къща.

По друго йоще по-практическо средство за познаване да ли въ една стая има влажностъ е да съгледами ако по стѣнитъ са намѣрва мухоль (мжхъ) или не са намѣрва. Имали въ една стая мухоль, въ нея не трѣбва да са живѣе: тя е вредителна за здравьето, опасна и помжтъ трѣбва да се заблъжка заслужва вниманьето на читателитъ, защото малкитъ причини воджтъ слѣдъ себе голѣми сѣтнини.

На днешньо време, когато повечето болѣсти са евняватъ по причина на лошавата храна и когато малокръвнето, туберкулозната охтика и страданията на нервитъ сж станжли твърдѣ разпространени болѣсти, ний трѣбва да са зарадвами като са научимъ че е измѣрено едно полезно средство, което е и хранително и невредително. Това средство са нарича *цереалини* и са приготвяно отъ г. Лево въ Парижъ. Цереалина, който има много азотъ, става отъ трицитъ. Химията е могла вече да ни докаже че трицитъ, който ний не употрѣбяваме за храна, сж повече хранителни отколкото самото брашно. Пресѣяния хлѣбъ макаръ и да има приянна вжкшностъ и добжръ вкусъ, но той съдържа въ себе си отъ 70 до 72% части пробѣла, а физиологията е доказала че пробѣлата не е толкова хранителна. Всеки знае че непресѣяния хлѣбъ е много по-хранителенъ отъ пресѣяния. Ако нашитъ селени, които твърдѣ малко са хранятъ съ мѣсна храна, да би употребявали пресѣянь хлѣбъ, тия отдавна вече биха изгубили и послѣднитъ остатки отъ своитъ тѣлесни сили. Цереалина е полезенъ за жжлтенчивитъ дѣца, за малокръвнитъ хора и за слабитъ майки, които сж доителки.

Едно непознато лице, което, види са, притѣжава на най-висока степенъ човѣколюбивн чувства, е дало единъ подаркъ отъ 10,000 лири стерлинги за да насърди распространяваньето на университетското образование на работническитъ классове въ Нотингамъ (английско воеводство).

Женитъ сж много дяволи въ нѣкои отношения. Ето едно събитие, което доказва това:

Въ Италия, предъ едно сждовице била призована една жена, която била обвинена че е утвила своя мжжъ. Трѣбва да кажемъ че мжжа, който билъ оздравенъ съ предваряние и съ земање преднина на отровата отъ страна на искусни доктори, присѣтствувалъ на това сжденье:

— Що има да кажете за да са забраните? попиталъ сждника жената.

А знаете ли що е отговорила хитрата Евина внучка.

— Азъ съмъ невинна, съвършено невинна! А за доказателство на това азъ искамъ да стане една утопия.

Утопия са зове онова разръзванье, което са прави надъ нѣкои умрѣли за да са опознае отъ каква болестъ сж умрѣли; кои органи сж били досѣнжти отъ болестъта и пр. А видете ли че нашата хитрица знаела какво доказателство да иска за своята невинность.

Пишатъ отъ Иерусалимъ че двама богати Евреи изъ Лондонъ пристигнали въ тоя градъ за да изучатъ състояньето на еврейското население въ Палестина, та, ако е потребно, като са вържатъ въ Англия, да отворѣтъ подписка за спомогания на своитъ едновѣрци. Евреитъ въ Палестина получавали всека година изъ Европа около 120,000 английски лири, осѣвнъ разноскитъ за учебнитъ и човѣколюбивн заведения, които са поддръжатъ отъ Израилитския Сѣжъкъ.

НЕКРОЛОГЪ.

Съ голѣма жалостъ и съ паранено сърдце вѣстиямъ на българската наша публика безвременната смъртъ на единъ нашъ братъ, истински синъ на майка ни България, който всякия си 45-годишенъ животъ прекара повечето съ мѣличката мотика на българското книжовно полье, и остави на народната си литература доста плодове, ако и пресадени изъ други градини; тѣ сж: «Аделаида», «Опѣлото на Исуса Христа», «Испадналъ Търговецъ», «Момина Китка», «Кудкудячка», «Рахилинъ плячъ», както и нѣкои парчети особено поетически тукъ-тамъ изъ книжината ни.

Покойния имаше голѣма наклонность къмъ Музигѣ и често обичаше да са катери възъ българекия Парнасъ; но тѣ до колко го обичахъ и любѣхъ отъ сѣ сърдце — това оставамъ пжкъ други да кажѣтъ. Азъ пж само да пригури, че живото слово на покойния въ учителския и общественния му животъ много е подѣствувало за язни уллучения въ градъ ни, и читалището и Женското Дружество нему дължжтъ основаньето си.

Пресели са отъ тоя свѣтъ КЪРСТЮ СТОЯНОВЪ ПИШУРКА на 6 Январия 1875 год. грабжтъ немилостиво отъ свирѣпата Морана. Той остави вѣчно да жали за него дѣлъ Ломъ и старо и младо, и мжжко и женско, а въ най-дълбока жалостъ остави нещастна вдовица и дребни некаждри дѣчца да оплакватъ вѣчно и себе и баца си. — Съ всекого бѣше добръ покойния, и на погребението му са разплака всека народностъ въ града. Три слова са казахъ на това жалостно тържество: едно на срѣдъ града, друго въ църква и трето на гроба.

Спи сега, почивай си спокойно, брате Пишурка, тѣломъ въ обятията на всеобщата ни майка — черната земя; духа ти е при насъ. Почивай си Ти! а вие всички братя Българе, а особено българеки учители и книжовници елате всички въ единъ гласъ да рѣчеме: Вѣчная Ти память брате нашъ Пишурка! Вѣчная ти память!

Мартъ 25, 1875. Н. Поповъ.
Въ Ломъ-Паланка.

НЕКРОЛОГЪ И ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Бевровската община загуби дѣв свой сѣжкителки: баба Никула (сѣзруга покойнаго Драгана Попова) и баба Дона (сѣзруга на Петка Драганова), които са поминжжъ завчера, прѣстарѣли на години но не и отъ разумъ и отъ добра воля. Покойнитъ, увѣрени, че единичко средство за да са распространени образованьето у младото поколение е поддръжаньето на училищата завѣщанъ за въ полза на двическото наше училище първата едно лозье оцѣнено за 1200 гроша, а втората една нива за гроша 400 и безъ забава слѣдъ умираньето имъ стойността на тѣзи имоти са внесе въ общинския ковчегъ чрезъ наследничитъ на покойнитъ. Бевровската община като тжжж за изгубваньето на такъвизто си съотечественици публично извиква: вѣчна имъ память, Богъ да прости покойнитъ баба Никула и баба Дона, а слава и похвала на тѣхнитъ синове и дѣщери.

Беврово, 9 Мартъ, 1875.
За Уч. Настоятелство
И. М.

ПОДАРЪЦИ.

Негово Преосвещенство г. Равайлъ, началникъ на Съединенитъ Българи, подарява едно годишно течение отъ «День» за българекото училище въ Кукучи.

Читалището «Напрѣдъкъ» въ Нова-Загора благодари на г-да Желю Михайловъ и Андрея Ивановъ за дѣто му подариде едно годишно течение отъ «День».

Слѣдующитъ господинови подаряватъ по едно годишно течение отъ «День»:

Г-нъ Иванъ Врѣговъ за Женското Дружество въ Татаръ-Пазарджикъ; г-нъ Иванъ Заекъ за Кюстендилското Читалище и г. Начко Мишовъ на селото *Злокучени* (Кюпрюкьой).

ВѢСТЪ. — Единъ младъ Българинъ, който е редовно слѣдовалъ и свѣршилъ *реално-гимназиленъ курсъ*, и който въ течението на 4 год. са е упражнявалъ въ предаваньето, чрезъ частни уроци, тѣри учителско мѣсто. Която община са нуждае отъ такъвъ учителъ, нека са отнесе до редакцията на «Напрѣдъкъ» за споразумѣване,